

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Відділ зберігання фонду, обслуговування користувачів
і соціокультурної діяльності**

#працюємо_для_перемоги

**Наталія Петрівна Дічек –
фахівець з історії української та зарубіжної освіти,
методології історико -педагогічних досліджень,
педагогічної персоналістики**

*(До ювілею Дічек Наталії Петрівни,
члена -кореспондента НАПН України, доктора педагогічних
наук, професора, завідувача відділу історії та філософії
освіти Інституту педагогіки НАПН України)*

Творчий шлях

Наталія Петрівна Дічек народилася 30 липня 1956 року в м. Києві.
У 1977 році закінчила Київський педагогічний інститут.

1977–1982 рр. працювала вчителькою математики та англійської мови спеціалізованої (з поглибленим вивченням англійської мови) ЗОШ № 130 м. Києва.

Від 1982 по 1985 рр. – аспірантка відділу історії педагогіки Науково-дослідного інституту педагогіки УРСР.

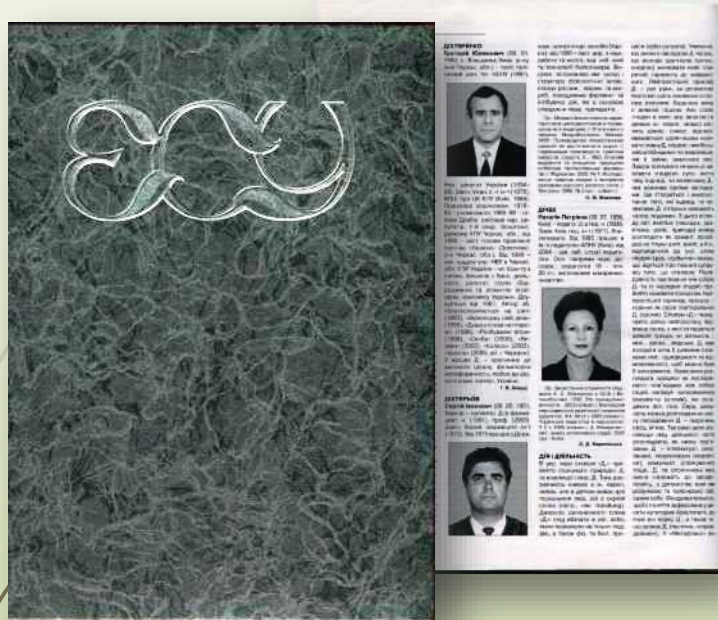
1985 р. Наталія Петрівна працює в лабораторії історії педагогіки Інституту педагогіки АПН України : 1985 р. – молодший, 1986 р. – старший, 2003 р. – провідний науковий співробітник.

Від 2004 р. і донині – завідувач відділу історії педагогіки (з 2018 р. – відділ історії та філософії освіти) Інституту педагогіки НАПН України.

*Український державний
університет
імені Михайла Драгоманова*

Біографія Н. П. Дічек у довідкових виданнях

Дічек Наталія Петрівна / Л. Д. Березівська // Енциклопедія сучасної України. Т. 7. Г – Ді / [Ін-т енциклопед. дослідж. НАН України, Наук. т-во ім. Шевченка]. – Київ : [б. в.], 2007. – С. 698. – Доступно також: <https://esu.com.ua/article-26501>

 Інститут педагогіки НАПН України 100 років

Про Інститут • Вченим • Вчителям • Аспірантам і докторантам • Контакти

ДІЧЕК НАТАЛІЯ ПЕТРІВНА

Головна • Наукові відділи • Відділ історії та філософії освіти • Дічек Наталія Петрівна

Дічек Наталія Петрівна, завідувач відділу, доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України.

Коло наукових інтересів: історія української та зарубіжного освіти, методологія історико-педагогічних досліджень, педагогічна персоналістика, зарубіжне мажоренство, питання філософії освіти.

Творчий шлях. Учитель математики і англійської мови ЗОШ № 130 м. Києва (1977–1982), аспірантка відділу історії педагогіки Науково-дослідного інституту педагогіки УРСР (1982–1985), молодший (1985–2003, старший (1986), провідний (2003) науковий співробітник лабораторії історії педагогіки Інституту педагогіки АПН України. З 2004 р. і донині – завідувач відділу історії педагогіки (з 2018 р. – відділ історії та філософії освіти) Інституту педагогіки НАПН України.

За роки керування відділом (лабораторією) було успішно виконано 6 колективних наукових досліджень: 2007–2009 рр. – «Розвиток новаторських навчально-виховних закладів в Україні (кінець XIX–XX ст.); 2010–2012 рр. – «Диференційований підхід до організації педагогічного процесу в історії української школи (кінець XIX – перша третина XX ст.); 2013–2015 рр. – «Організація навчального процесу в історії вітчизняної педагогіки».

Почук ... **ШУКАТИ**

НОВИНИ

Відкрита зустріч з експертною групою 20.03.2026

Участь у відзначенні 212-ї річниці від дня народження Великого Кобзаря 16.03.2026

Технології управління закладами освіти в умовах соціально-турбулентного середовища 16.03.2026

Стратегічні орієнтири розвитку

 Вікіпедія
Вільна енциклопедія

Пошук у Вікіпедії Знайти

 [Пожертвувати](#)

Дічек Наталія Петрівна [ред | ред код] [Додати мови](#)

Стаття [Обговорення](#) [Читати](#) [Редагувати](#) [Редагувати код](#) [Переглянути історію](#) [Інструменти](#)

Матеріал з Вікіпедії — вільної енциклопедії.

Наталія Петрівна Дічек (**Дичек**^[1]) (нар. 30 липня 1956 року, Київ) — вчена-педагог, професор, доктор педагогічних наук (2006), заслужений діяч науки і техніки України (2016), член-кореспондент НАПН України.

Біографія [ред | ред код]

Народилася 30 липня 1956 року в Києві.

У 1977 році закінчила Київський педагогічний інститут. Працювала вчителькою математики і англійської мови ЗОШ № 130 м. Києва з 1977 по 1982 рік^[2].

З 1985 року працює в Інституті педагогіки НАПНУ; з 2004 року — завідувачка лабораторії історії педагогіки.^[3]

Дічек Наталія Петрівна	
Народилася	30 липня 1956 (69 років) Київ
Громадянство	 СРСР → Україна
Діяльність	освітня
Нагороди	

Дічек Наталія Петрівна [Електронний ресурс] // Інститут педагогіки НАПН України : офіц. сайт. — Електрон. дані. — Київ, 2026 — Режим доступу: <https://undip.org.ua/about/structure/science-departments/education-history-philosophy/dichek-nataliia-petrivna/>

Дічек Наталія Петрівна [Електронний ресурс] // Вікіпедія. — Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Дічек_Наталія_Петрівна

Підготовлено статті УЕЕО

Over the last years, the personal explore of issues of development of the pedagogical thought in the general historical context 2-volume textbook "History of pedagogical thought" was published in 2008. The textbook "Innovative educational technologies" monograph "Collaborative approach in the history of pedagogical thought" (2009) and the monograph "Pedagogical thought in the history of the 20th - 50th year of XX century" which was awarded the second competition Commission of HAPS of Ukraine in the category "Best monograph published based on the research findings".

The Department of Pedagogical Psychology history a constant organ of annual all-Ukrainian pedagogical readings on the general theme "VA, modernity".

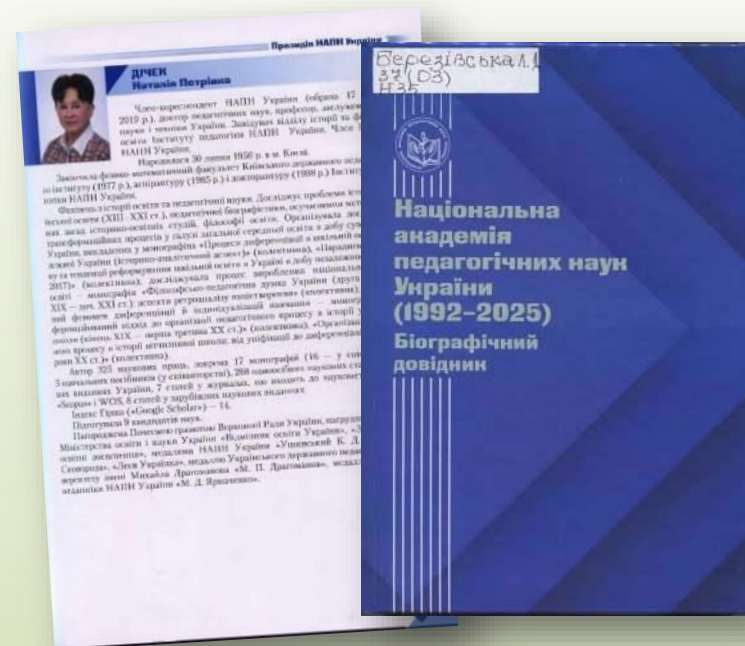
Over the creative initiatives of the Department is the establishment of the Department of Pedagogical Psychology (2001) on whose initiative and under the patronage of the Department of the Universities of Ukraine 15 all-Ukrainian historical conferences were carried out.

Participates in the scientific research, personnel of the Department is involved in the discussion and gives recommendations for the pattern development, which are written within the Institute of Pedagogy and other existence of the Department more than 100 of candidate and doctoral theses, more than 100 of papers presented at the scientific conferences.

The Department maintains close scientific contacts with many scientific institutions of Ukraine.

Відділ історії педагогіки. Завідувач Дічек Наталія Петрівна, доктор педагогічних наук, професор // Літопис сучасної освіти і науки України: «Інститут педагогіки НАПН України: 90 років історії і звершень» – Київ : Альфа-Віта, 2016. – С. 28. – Доступно також: <https://drive.google.com/file/d/1aV69YmVQBfgGqJknJffYHRb8J4UqnzL-/view>

Дічек Наталія Петрівна // Національна академія педагогічних наук України (1992-2025) : біогр. довідник / [редкол.: В. Г. Кремень (голова) та ін.]. – Київ : Грамота, 2025. – С. 29.

Дічек Наталія Петрівна // Національна академія педагогічних наук України: 1992–2017 рр. : (біогр. довідка). – Київ : Сам, 2017. – С. 15.

**Лабораторія історії педагогіки / Л. Д. Березівська, Н. П. Дічек // Інститут педагогіки 80 / АПН України, Ін-т педагогіки АПН України ; [голов. ред. В. М. Мадзігон]. – Київ : Пед. думка, 2006. – С. 40–48.
Про Н. П. Дічек – С. 44–45.**

Відзнаки

Почесне звання України
Нагрудний знак
«Заслужений діяч науки
і техніки України» (2016)

Нагрудний знак «Відмінник
освіти України» (2006)

Нагрудний знак МОН України
«За наукові досягнення» (2023)

Почесний знак НАПН України
«Григорій Сковорода» (2018)

Почесний знак НАПН України
«Ушинський К. Д.» (2009)

**Медаль Київського НПУ
імені М. П. Драгоманова
«М. П. Драгоманов» (2013)**

**Медаль Інституту педагогіки
НАПН України
«М. Д. Ярмаченко» (2018)**

**Медаль
«Золота Фортуна»
Академія (2019)**

**Почесна грамота
Верховної Ради України (2011)**

Коло наукових інтересів

Основні напрями наукових досліджень:

- історія української та зарубіжного освіти,
- методологія історико-педагогічних досліджень,
- педагогічна персоналістика,
- питання філософії освіти.

Внесок у педагогічну науку

За роки керування Н. П. Дічек відділом (лабораторією) успішно виконано 7 колективних наукових досліджень:

2007–2009 рр. – «Розвиток новаторських навчально-виховних закладів в Україні (кінець XIX – XX ст.)»;

2010–2012 рр. – «Диференційований підхід до організації педагогічного процесу в історії української школи (кінець XIX – перша третина XX ст.)»;

2013–2015 рр. – «Організація навчального процесу в історії вітчизняної школи: від уніфікації до диференціації (40–80-ті рр. XX ст.)»;

2016–2018 рр. – «Процеси диференціації в шкільній освіті незалежної України (історико-аналітичний аспект)»;

2019–2021 рр. – «Парадигми розвитку та тенденції реформування шкільної освіти в Україні у добу незалежності (1991–2017)».

2022–2024 рр. – «Філософсько-педагогічна думка України: аспекти ретроаналізу націєтворення»

2025–2027 рр. – «Освітній та філософський дискурс формування історичної пам'яті у підготовці майбутніх українських учителів в умовах російської агресії» (у процесі дослідження).

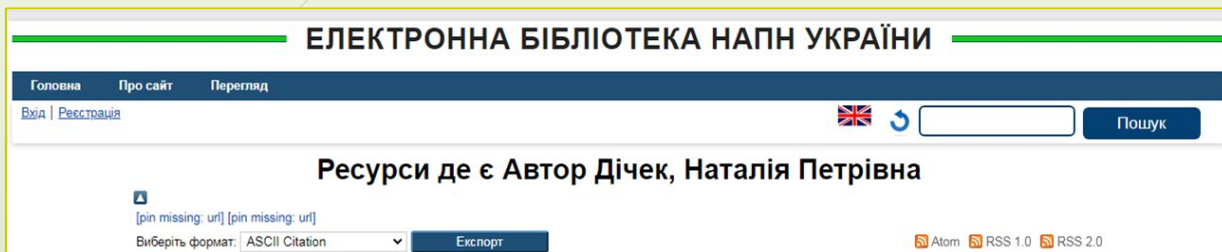
Результатом наукових досліджень стало видання однойменних колективних монографій і навчальних посібників, з яких 3 монографії здобули дві перші та одну другу премії НАПН України (2025 р., 2021 р. та 2013 р.).

Упровадження результатів наукових досліджень відділ здійснює шляхом щорічної організації і проведення низки всеукраїнських масових науково-практичних заходів, присвячених вшануванню внеску видатних українських педагогів, а також обговоренню актуальних питань педагогічної науки.

Від 2019 р. запроваджено проведення щорічних тематичних конференцій із загальною назвою «Історія та філософія освіти в незалежній Україні», за результатами яких підготовлено і вже видано 7 збірників матеріалів конференцій.

Публікації Н. П. Дічек в електронній бібліотеці НАПН України

Стаття

- Дічек, Наталія Петрівна (orcid.org/0000-0002-2185-3630) (2025) *Біографіка освітня як дієвий інструмент збереження і творення історичної пам'яті* // *Тези доповідей на науково-педагогічні студії* / Науково-педагогічні студії (9). стор. 28-45. ISSN 2663-5739
- Топузов, Олег Михайлович (orcid.org/0000-0001-7690-1663) and Дічек, Наталія Петрівна (orcid.org/0000-0002-2185-3630) (2024) *Людина-планета: Довгий дозвіл академіка НАН України та НАПН України Станіслава Олексійовича Довгого* // *Вісник Національної академії педагогічних наук*. ISSN 2707-305X
- Дічек, Наталія Петрівна (orcid.org/0000-0002-2185-3630) (2023) *Сучасні рефлексії ідей Григорія Сковороди про людське щастя: думки науковця і студента* // *Григорій Сковорода і ми українці: диво першого кроку і сила ініціативи*. стор. 285-305. ISSN 978-966-998-596-5
- Дічек, Наталія Петрівна (orcid.org/0000-0002-2185-3630) (2023) *Світловидно-філософські засади педагогічних поглядів К.Д. Ушинського* // *Філософські студії*. стор. 105-129. ISSN 2309-1606
- Дічек, Наталія Петрівна (orcid.org/0000-0002-2185-3630) (2022) *З нагоди 30-річчя Національної НАПН України* // *Освіта і суспільство*, 3 (48). стор. 6

Монографія

- Дічек, Наталія Петрівна (orcid.org/0000-0002-2185-3630) та Саух, Петро (orcid.org/0000-0001-9767-7496) та Загородня, Алла Анатоліївна (orcid.org/0000-0003-2418-1670) (2025) *Філософсько-педагогічна думка України: аспекти ретроспективного аналізу націєтворення* // Звіт проекту. Педагогічна думка, м. Київ, Україна.
- Дічек, Наталія Петрівна (orcid.org/0000-0002-2185-3630) та Коляденко, Ольга Володимирівна (orcid.org/0009-0009-8960-2633) (2024) *Борис Грінченко в дискусії історії національної освіти* // Звіт проекту. Київ: столич. ун-т ім. Б. Грінченка, м. Київ, Україна.
- Базилек, Н.В. (orcid.org/0000-0001-6156-1897), Базиль, Л.О., Березівська, Лариса Дмитрівна (orcid.org/0000-0002-5068-5234), Бех, І.Д. (orcid.org/0000-0002-4763-1673), Биков, В.Ю. (orcid.org/0000-0002-5890-6783), Ващуленко, О.П. (orcid.org/0000-0002-4972-6246), Власова, І.В., Галченко, Максим Сергійович, Голово, Микола Васильович, Гордієнко, В.П. (orcid.org/0000-0003-4939-9027), Гудим, І.М. (orcid.org/0000-0002-6459-806X), Дебич, М.А., Дічек, Наталія Петрівна, Довбищенко, В.І., Докучаєв, О.М., Доценко, П.П., Драч, І.І. (orcid.org/0000-0001-7501-4122), Єршова, Людмила Михайлівна (orcid.org/0000-0002-2346-5842), Закатнов, Д.О. (orcid.org/0000-0002-4130-089X), Засенко, В.В. (orcid.org/0000-0003-0325-4578), Засєкіна, Тетяна Миколаївна (orcid.org/0000-0001-9362-5840), Калашнікова, С.А. (orcid.org/0000-0002-3838-1915), Канініна, Л.М. (orcid.org/0000-0003-0534-6089), Канішевська, Л.В., Карамушка, Л.М., Кириченко, М.О. (orcid.org/0000-0003-1756-9140), Кремьєв, В.Г. (orcid.org/0000-0001-6459-1319), Кулеш, Тетяна Іванівна (orcid.org/0000-0001-9509-9190), Литвинова, С.Г. (orcid.org/0000-0002-6450-6635), Луговой, В.І. (orcid.org/0000-0003-1650-066X), Лукіянова, Лариса Борисівна (orcid.org/0000-0002-0982-6162), Лукченко, Надія Вікторівна, Ляшенко, О.І. (orcid.org/0000-0001-6885-5978), Максименко, С.Д. (orcid.org/0000-0002-3592-4196), Малиновська, Альона Василівна (orcid.org/0000-0003-0472-1940), Малиновський, Р.В. (orcid.org/0000-0001-8839-6465), Мальований, Юрій Іванович (orcid.org/0000-0003-4910-4866), Муранова, Н.П., Мушка, О.В. (orcid.org/0000-0001-6083-2499), Набок, М.В., Нічкало, Нелля Григорівна (orcid.org/0000-0002-5989-5684), Обухівська, Антоніна Григорівна, Оржель, Олена, Орлов, В.Ф. (orcid.org/0000-0003-0954-4402), Панок, Віталій Григорович (orcid.org/0000-0003-1421-0554), Петрос, О.М. (orcid.org/0000-0003-2941-1455), Пінчук, О.П. (orcid.org/0000-0002-2770-0838), Прохоренко, Л.І. (orcid.org/0000-0001-5037-0550), Радивич, В.О. (orcid.org/0000-0002-9233-5718), Ретейло, І.Ю. (orcid.org/0000-0003-0512-2456), Рибченко, В.І. (orcid.org/0000-0001-6404-1045), Саух, Петро (orcid.org/0000-0001-9767-7496), Сидоренко, В.В. (orcid.org/0000-0002-2626-4581), Сисова, С.О. (orcid.org/0000-0003-2499-732X), Сміба, Ю.А. (orcid.org/0000-0003-2238-5272), Слюсаревський, Микола Миколайович (orcid.org/0000-0002-4038-5668), Слюсаренко, О.М. (orcid.org/0000-0001-7957-1784), Соколюк, О.М. (orcid.org/0000-0002-5963-760X), Сосновенко, Н.В. (orcid.org/0000-0002-5029-679X), Сотська, Г.І. (orcid.org/0000-0002-0184-2715), Сухомлинська, Ольга Василівна (orcid.org/0000-0002-2033-285X), Таланова, Ж.В. (orcid.org/0000-0003-4007-2677), Тарнавська, Сніжана Вікторівна (orcid.org/0000-0003-0981-939X), Титаренко, Ірина Олегівна (orcid.org/0000-0002-5848-631X), Ткаченко, Л.І., Ткачук, І.І., Топузов, Олег Михайлович (orcid.org/0000-0001-7690-1663), Трубачева, Світлана Едуардівна (orcid.org/0000-0002-1400-9773), Хомич, Л.О., Чепелева, Н.В. (orcid.org/0000-0002-2085-4148), Чунікіна, Світлана (orcid.org/0000-0002-0813-6741), Шагаєва, О.А. (orcid.org/0000-0003-0810-9249), Шкіло, О.В. та Ярило, Н.А. (orcid.org/0000-0001-9374-5543) (2022) *Національна академія освітніх наук України: 1992-2022* // Звіт про проект. Педагогічна думка, м. Київ, Україна.
- Дічек, Наталія Петрівна (orcid.org/0000-0002-2185-3630), Саух, Петро (orcid.org/0000-0003-4366-2496), Сетух, М.Б. (orcid.org/0000-0001-6116-4760), Бойченко, Михайло Іванович (orcid.org/0000-0003-1404-180X), Антонєць, Наталія Борисівна (orcid.org/0000-0002-7772-9364), Загородня, Алла Анатоліївна (orcid.org/0000-0003-2418-1670) та Шевченко, Світлана Миколаївна (orcid.org/0000-0002-0432-8893) (2022) *Парадигми розвитку та тенденції реформування шкільної освіти в Україні часів незалежності* // Звіт про проект. Педагогічна думка, м. Київ, Україна.
- Дічек, Наталія Петрівна (orcid.org/0000-0002-2185-3630), Антонєць, Наталія Борисівна (orcid.org/0000-0002-7772-9364), Гулан, Нестор Миколайович, Загородня, Алла Анатоліївна (orcid.org/0000-0003-2418-1670), Кулеш, Тетяна Іванівна (orcid.org/0000-0001-9509-9190) та Шевченко, Світлана Миколаївна (orcid.org/0000-0002-0432-8893) (2019) *Процеси диференціації в шкільній освіті незалежної України (історико-аналітичний аспект): монографія* // Звіт про проект. Педагогічна думка, м. Київ, Україна.

<https://lib.iitta.gov.ua/view/creators/==0414==0456==0447==0435==043A=3A==041D==0430==0442==0430==043B==0456==044F==041F==0435==0442==0440==0456==0432==043D==0430=3A=3A.html>

Наукометричні профілі вченої

БІБЛІОМЕТРИКА УКРАЇНСЬКОЇ НАУКИ

ПОШУК АНАЛІТИКА ПРО ПРОЕКТ

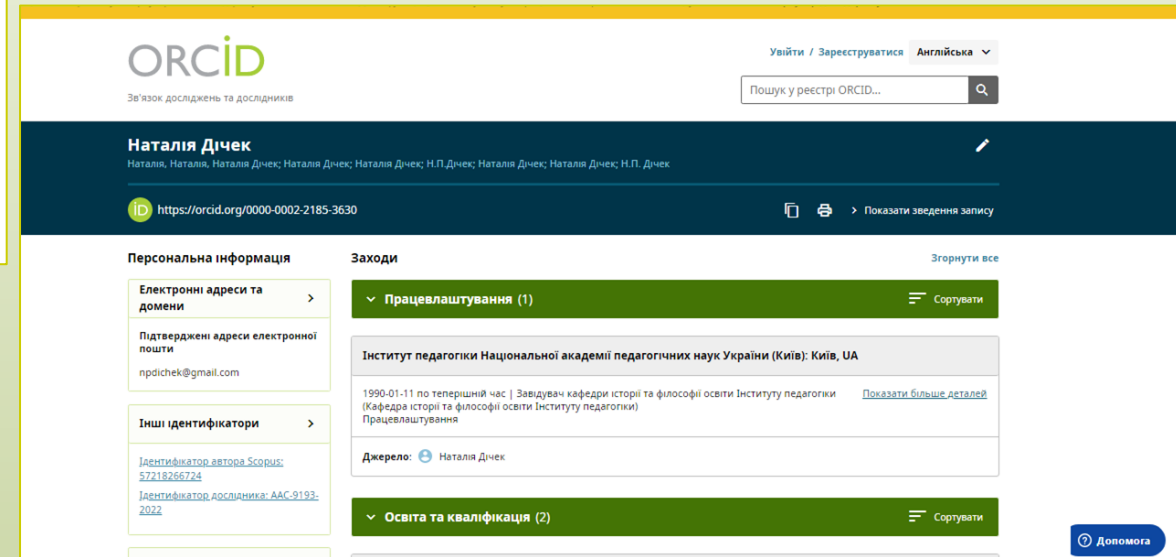
Дічек Наталія Петрівна

ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ

Галузь науки: Педагогіка
Рубрика Google Scholar: Education

Ідентифікатори:

https://nbuviap.gov.ua/bpnu/bpnu_profile.php?bpnuid=BUN0005810

ORCID

Зв'язок досліджень та дослідників

Увійти / Зареєструватися Англійська

Пошук у реєстрі ORCID...

Наталія Дічек
Наталія, Наталія, Наталія Дічек; Наталія Дічек; Наталія Дічек; Н.П. Дічек; Наталія Дічек; Наталія Дічек; Н.П. Дічек

 <https://orcid.org/0000-0002-2185-3630>   > Показати зведення запису

Персональна інформація

Електронні адреси та домени >
Підтверджені адреси електронної пошти
npdichek@gmail.com

Інші ідентифікатори >
[Ідентифікатор автора Scopus: 57218266724](#)
[Ідентифікатор дослідника AACR: 9193-2022](#)

Заходи Згорнути все

▼ **Працевлаштування (1)** Сортувати

Інститут педагогіки Національної академії педагогічних наук України (Київ): Київ, UA

1990-01-11 по теперішній час | Завідувач кафедри історії та філософії освіти Інституту педагогіки (Кафедра історії та філософії освіти Інституту педагогіки) [Показати більше деталей](#)
Працевлаштування

Джерело: Наталія Дічек

▼ **Освіта та кваліфікація (2)** Сортувати

 Допомога

<https://orcid.org/0000-0002-2185-3630>

Web of Science™ Smart Search Advanced Search * Research Assistant Sign In Register

Author Profile

Natalia Dichek ✓
(Dichek, Natalia)

Identifiers
Web of Science ResearcherID: AAC-9193-2022
<https://orcid.org/0000-0002-2185-3630>

Published names
Dichek, Natalia Dichek, Nataliia

Organizations
Natl Acad Educ Sci Ukraine
National Academy of Educational Sciences of Ukraine

Check out the metrics dashboard!
If you're interested in seeing publication and peer review charts over time, a display of citations from around the world, or our unique Author Impact Beamplot, click on **Dashboard** in the Metrics pane.

Metrics
Open dashboard 33 ?

<https://www.webofscience.com/wos/author/record/2472581>

Scopus

Поиск Источники SciVal Создать учетную запись

This author profile is generated by Scopus

Dichek, Natalia
Institute of Pedagogy of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine • Scopus ID: 57218266724 • [0000-0002-2185-3630](https://orcid.org/0000-0002-2185-3630)

46 Citations by 46 documents 5 документы 4 [h-индекс](#)

Настроить оповещение Редактировать профиль Подробнее

Документы (5) Влияние Цитировал (46) Препринты (0) Co-authors (20) Темы (5) Выданные гранты

You can view, sort, and filter all of the documents in search results format.

Экспортировать все Сохранить все в список Сортировать по [Дата \(самые новые\)](#) View all references

<https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57218266724>

Науків бібліотеки України
Науків ресурси бібліотек
Науків установи
Науківці України

Оберть мову
Зареєструватись Пошук Про проект
Зворотний зв'язок

НАУКОВЦІ УКРАЇНИ
система проходять тестування

Навчальний інформаційний масив про науковців України автоматично сформований на основі інформації з біографічних описів авторств та дисертацій (кандидатів і докторів наук), захищених в Україні після 1999 р. описи автоматично порівнюються в базу наповнення авторств до фонду [ІБІВ](#).
Якщо ви не знайшли інформацію про себе, маєте бажання виправити або додати більше дослідну інформацію про науковця України, запрошуємо заповнити ["Листівку науковця"](#).
Більше дослідної інформації буде отримати точнішу наповнення пошукового профілю науковця. До реєстру науковців може також вноситися розпорошена інформація та інформація про науковця, які не мають наукового ступеня, але мають наукові публікації.

Пошуковий профіль науковця на порталі НБУВ

ID: 0000987 [адреса матеріалу: http://irbis-nbuv.gov.ua/ASUA/0000987](http://irbis-nbuv.gov.ua/ASUA/0000987)

Дічек Наталія Петрівна (1956)
(доктор наук, професор)

SCOPUS: 57218266724 GS: [U8tDxQAAAAJ](#)

Ім'я іншою мовою:
• Дічек Наталія Петрівна (російська)
• Dichek Natalia P. (англійська)

<https://irbis-nbuv.gov.ua/ASUA/0000987>

Наукові праці

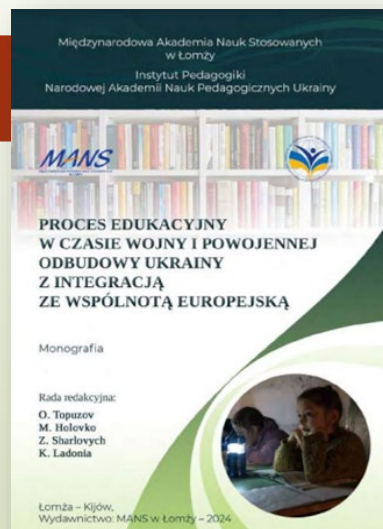
Н. П. Дічек є автором і співавтором понад 345 наукових і навчально-методичних праць

Філософсько-педагогічна думка України: аспекти ретроаналізу націєтворення : монографія / Дічек Наталія, Саух Петро, Загородня Алла ; за наук. ред. Н. П. Дічек. – Київ : Пед. думка, 2025. – 311 с. – Доступно також: https://undip.org.ua/wp-content/uploads/2025/09/Monohrafiia_2025.pdf

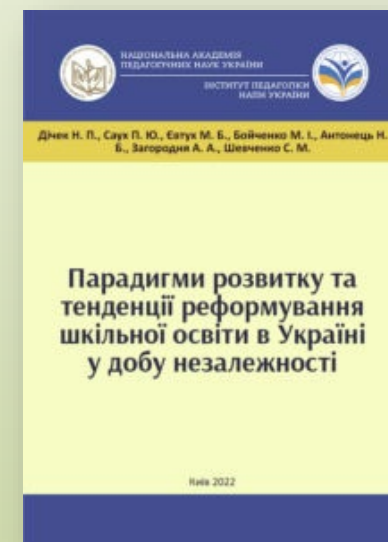

Борис Грінченко у дискурсі історії національної освіти : монографія / Наталія Дічек, Ольга Коляденко ; за заг. ред. Н. П. Дічек. – Київ : Київ. столич. ун-т ім. Б. Грінченка, 2024. – 288 с. – Доступно також: https://undip.org.ua/wp-content/uploads/2025/02/Monohrafiia_Dichek-N.P. Koliadenko-O.V.pdf

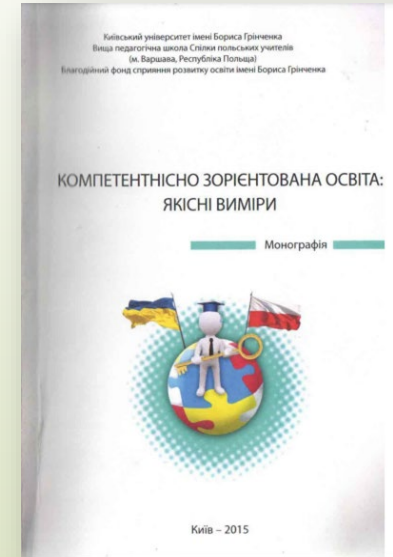

Рушії українського підручникотворення у другій половині XIX ст.
 / Наталія Дічек // Proces edukacyjny w czasie wojny i powojennej odbudowy Ukrainy z integracją ze wspólnotą europejską : monografia / Instytut Pedagogiki NANP Ukrainy ; red. O. Topuzov, M. Holovko, Z. Sharlovych, K. Ladonia ; [Zespół autorski]. – [Wydanie elektroniczne]. – Łomża ; Kijów, 2024. – S. 75–90. – Доступно також: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/744722/1/Дічек.pdf>

Парадигми розвитку та тенденції реформування шкільної освіти в Україні у добу незалежності : монографія / авт. кол.: Дічек Н. П., Саух П. Ю., Євтух М. Б. та ін. ; за заг. ред. Н. П. Дічек. – Київ : Пед. думка, 2022. – 507 с. – Доступно також: <https://undip.org.ua/wp-content/uploads/2023/01/Monohr2022-viddil-istorii-ta-fil.-osvity.pdf>

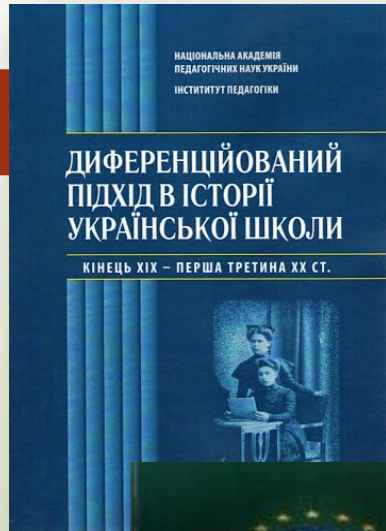

Національна академія педагогічних наук України: 1992–2022 рр. : монографія / Нац. акад. пед. наук України ; [Базелюк Н. В., Базиль Л. О., ... Дічек Н. П. та ін.] ; за заг. ред. В. Г. Кременя. – Київ : Пед. думка, 2022. – 424 с. – Доступно також: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/731806/>

Процеси диференціації в шкільній освіті незалежної України (історико-аналітичний аспект) : монографія / авт. кол.: Дічек Н. П., Антонець Н. Б., Гупан Н. М. та ін. ; за заг. ред. Н. П. Дічек. – Київ : Пед. думка, 2019. – 364 с. – Доступно також: https://undip.org.ua/wp-content/uploads/2024/12/monografiya_pro_diferen_2019.pdf

Шляхи модернізації курсу «Методологія науково-педагогічних досліджень» як важливого чинника формування у майбутніх викладачів дослідницької компетентності / Дічек Н. // Компетентісно зорієнтована освіта: якісні виміри : монографія / редкол.: Огнев'юк В. О., Хоружа Л. Л., Сисоєва С. О. та ін. – Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2015. – С. 81–105. – Доступно також: <https://dspace.nuft.edu.ua/server/api/core/bitstreams/022b2f40-fb9d-4c1c-99e1-53c165ed8936/content>

Диференційований підхід в історії української школи (кінець XIX перша третина XX ст.) : монографія / [авт.: Сухомлинська О. В., Дічек Н. П., Берзівська Л. Д. та ін.] ; Ін-т педагогіки Нац. акад. пед. наук України. – Київ : Пед. думка, 2013. – 637 с.

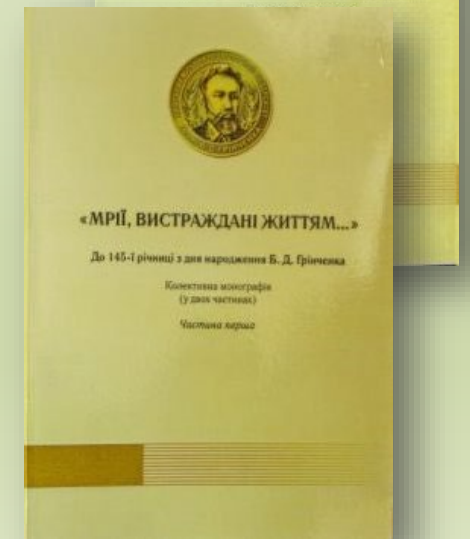
Лікарсько-педагогічні кабінети як провідники ідей реформування педагогічного процесу в Україні (20-ті рр. XX ст.) / Дічек Наталія // Освітні реформи: місія, дійсність, рефлексія : монографія / Нац. акад. пед. наук України, Вища пед. школа Співки пол. вчителів, Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка ; за ред. Василя Кременя, Тадеуша Левовицького [та ін.]. – Київ : Едельвейс, 2013. – С. 429–455. – Доступно також:

https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/711911/1/ukr_pol_monograf_478_06.pdf

Мрії, вистраждані життям... : колективна монографія : у 2 ч. : до 145-ї річниці з дня народж. Б. Д. Грінченка. / [авт. кол.: В. О. Огнев'юк, Н. М. Гупан, Н. П. Дічек та ін. ; Київ. міськ. пед. ун-т імені Бориса Грінченка]. – Київ : КМПУ імені Б. Д. Грінченка, 2009.

Ч. 1. – 257 с.

Ч. 2. – 166 с.

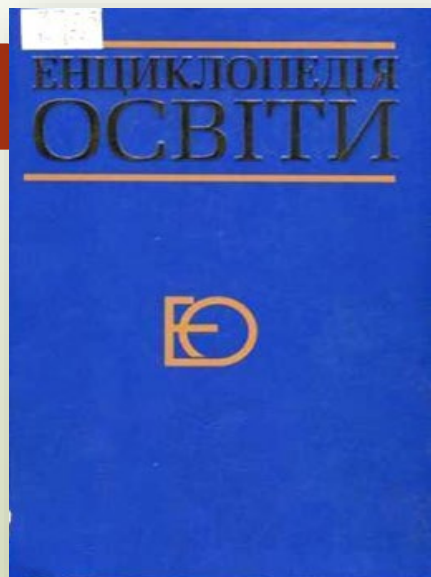
Науково -методичні посібники, навчальні матеріали

Філософсько-педагогічна думка України у контексті націстворення : хрестоматія / Ін-т педагогіки НАПН України ; за наук. ред. Н. П. Дічек ; [упоряд.-автори: Дічек Н. П., Загородня А. А., Шевченко С. М.]. – Київ : Пед. думка, 2025. – 487 с. – Доступно також: https://undip.org.ua/wp-content/uploads/2025/09/KHrestomatiiia_2025.pdf

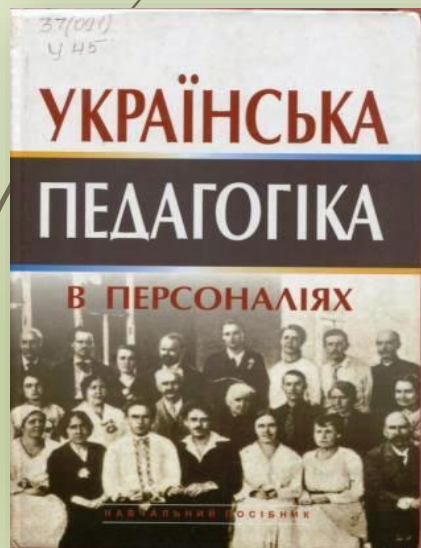

Українська спеціальна педагогіка в персоналіях : навч. посіб. : до 100-річчя створення держ. системи спец. освіти в Україні та 30-річчя незалежності України присвячується / [Бондар В. І., Синьов В. М., ... Дічек Н. П. та ін.] ; Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. – Запоріжжя : Хортицька нац. академія, 2021. – 427 с. – Доступно також: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/725008/1/Українська%20спеціальна%20педагогіка%20в%20персоналіях.pdf>

Енциклопедія освіти / Нац. акад. пед. наук України ; голов. ред. В. Г. Кремень ; [авт. кол.: Авшенюк Н. М., Алексєєнко Т. Ф., ... Дічек Н. П. та ін.]. – 2-ге вид., допов. та перероб. – Київ : Юрінком Інтер, 2021. – 1143 с.

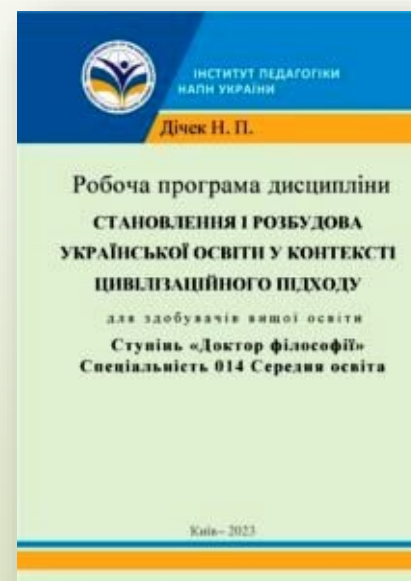
Енциклопедія освіти / АПН України ; [голов. ред. В. Г. Кремень ; [авт. кол.: Авшенюк Н. М., Алексєєнко Т. Ф., ... Дічек Н. П. та ін.]. – Київ : Юрінком Інтер, 2008. – 1036 с.

Українська педагогіка в персоналіях : у 2 кн. : навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. / авт. кол.: Сухомлинська О. В. (керівник), Антонець Н. Б., ... Дічек Н. П. [та ін.] ; за ред. Сухомлинської О. В. – Київ : Либідь, 2005.

Кн. 1. : X–XIX ст. – 622 с.

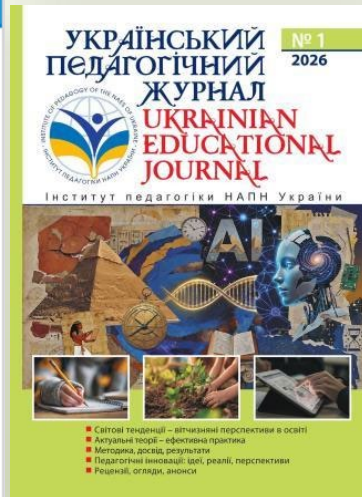
Кн. 2. : XX ст. – 550 с.

Становлення і розбудова української освіти у контексті цивілізаційного підходу : робоча програма навч. дисципліни для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії за спец. 011 «Освітні, педагогічні науки» / Н. П. Дічек. – Київ : Пед. думка, 2023. – 24 с. – Доступно також: <https://undip.org.ua/wp-content/uploads/2023/05/R-01.pdf>

Становлення і розбудова української освіти у контексті цивілізаційного підходу : робоча програма навч. дисципліни для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії за спец. 014 «Середня освіта» (за предметними спеціальностями) / Н. П. Дічек. – Київ : Пед. думка, 2023. – 22 с. – Доступно також: https://undip.org.ua/wp-content/uploads/2023/05/ND1_Stanovlennia-i-rozbudova-ukrainskoi-osvity-u-konteksti-tsyvilizatsiinoho-pidkhodu-1.pdf

Публікації в електронних і друкованих періодичних виданнях

Курс історії української освіти як невичерпний потенціал формування національної / історичної пам'яті в майбутніх освітян / Наталія Дічек // Укр. пед. журн. = UKRAINIAN EDUCATIONAL JOURNAL. – 2026. – № 1. – С. 142–152. – Доступно також: <https://uej.undip.org.ua/index.php/journal/article/view/962>

Формування національної ідентичності: порівняльний аналіз ідей Володимира Яніва та Григорія Ващенко / Наталія Дічек // Укр. пед. журн. = UKRAINIAN EDUCATIONAL JOURNAL. – 2025. – № 4. – С. 127–141. – Доступно також: <https://uej.undip.org.ua/index.php/journal/article/view/932/1125>

Біографіка освітня як дієвий інструмент збереження і творення історичної пам'яті нації: деякі теоретичні зауваги із практичних студій / Наталія Дічек // Науково-пед. студії. – 2025. – Вип. 9. – С. 28–45. – Режим доступу: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746208/1/9-13-PB-28-45.pdf>

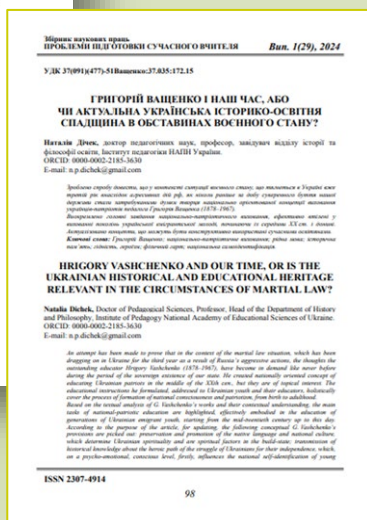

Історична пам'ять як знаряддя міжкультурного діалогу: рецепція ідей Януша Корчака / Н. П. Дічек // Education and pedagogical sciences = Освіта та педагогічна наука. – 2025. – № 3. – С. 113–123. – Доступно також: <https://eps.luguniv.edu.ua/index.php/eps/article/view/230/221>

Михайло Грушевський і українська мова: у контексті творення політичної нації / Н. П. Дічек // Education and pedagogical sciences = Освіта та педагогічна наука. – 2024. – № 1. – С. 77–92. – Доступно також: <https://eps.luguniv.edu.ua/index.php/eps/article/view/175/168>

Сучасна українська молодь у діалозі із Григорієм Сковородою: деякі результати польових досліджень // Дічек Н. П., Іванюк Г. І., Гоголь Н. В. // Education and Pedagogical Sciences = Освіта та педагогічна наука. – 2022. – № 2(180). – С. 3–16. – Доступно також: <https://eps.luguniv.edu.ua/index.php/eps/article/view/123/116>

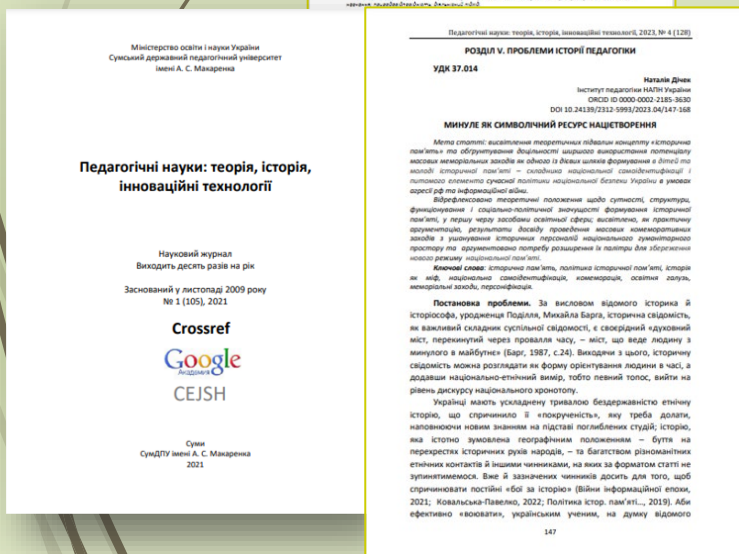
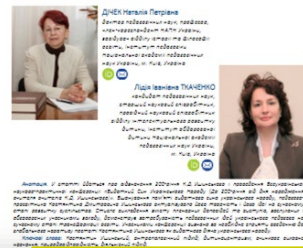
Григорій Ващенко і наш час, або чи актуальна українська історико-освітня спадщина в обставинах воєнного стану? / Наталія Дічек // Проблеми підготовки сучасного вчителя. – 2024. – Вип. 1(29). – С. 98–107. – Доступно також: – <http://psv.udpu.edu.ua/issue/view/18050>

Людина-планета на ім'я Станіслав Довгий [Електронний ресурс] / О. М. Топузов, Н. П. Дічек // Вісник Національної академії педагогічних наук України. – 2024. – Т. 6, №1. – Режим доступу: <https://visnyk.naps.gov.ua/index.php/journal/article/view/474/543>

Костянтин Ушинський як засновник педагогіки і філософ освіти (до 200-ї річниці від дня народження видатного українського діяча К. Д. Ушинського) [Електронний ресурс] / Н. П. Дічек, Л. І. Ткаченко // Вісник Національної академії педагогічних наук України. – 2023. – Т. 5, № 1. – Режим доступу: <https://visnyk.naps.gov.ua/index.php/journal/article/view/348/410>

Минуле як символічний ресурс націєтворення / Наталія Дічек // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. – 2023. – № 4 (128). – С. 147–168. – Доступно також: <https://pedscience.ssru.edu.ua/wp-content/uploads/2023/12/Дічек.pdf>

Участь у конференціях, семінарах, форумах

Історико-освітнє краєзнавство у формуванні історичної пам'яті в сучасній українській молоді / Дічек Н. П. // Історія та філософія освіти в незалежній Україні: освітні й освітньо-філософські аспекти формування історичної пам'яті : зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф. 20 червня 2025 р., м. Київ / Ін-т педагогіки НАПН України ; [за наук. ред. Дічек Н. П.]. – Київ : Ін-т педагогіки НАПН України, 2025. – С. 62–67. – Доступно також: https://undip.org.ua/wp-content/uploads/2025/08/Tezy_2025.pdf

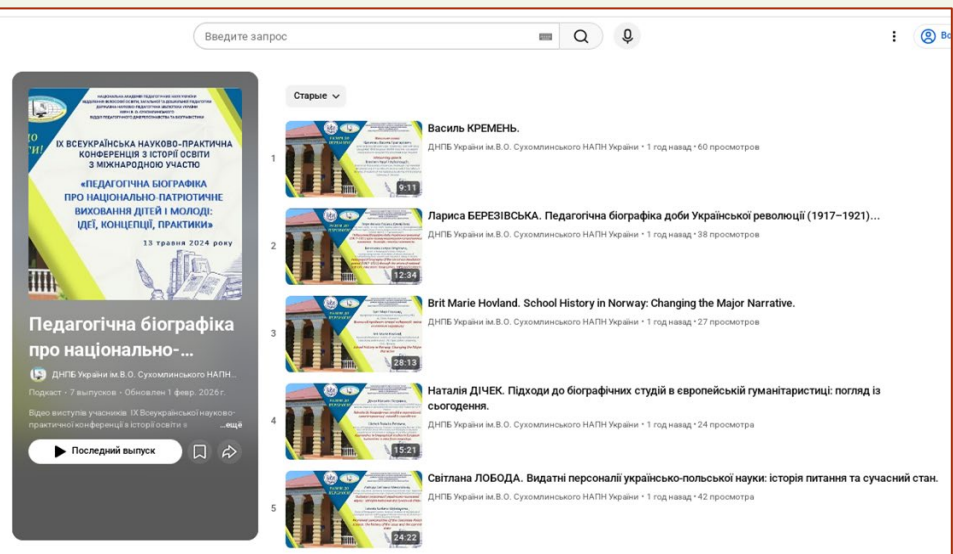
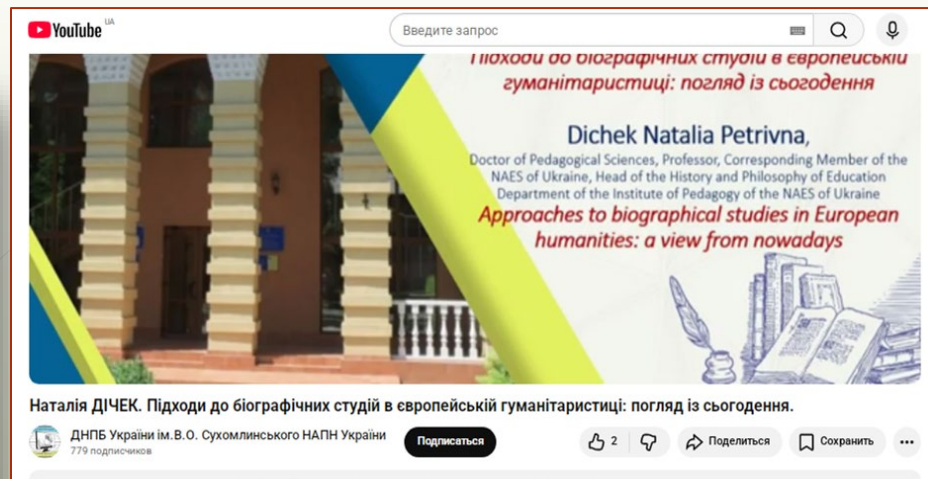
Мислителі української діаспори про виховання патріотів-державників: невтрачена актуальність ідей / Дічек Н. П. // Українське суспільство у перспективах розвитку: історичний, соціально-політичний, освітньо-педагогічний аспекти : матеріали VI Всеукр. міжгалузевої наук.-практ. онлайн-конф. 26–31 березня 2025 р., м. Київ // Ін-т обдарован. дитини НАПН України. – Київ : Ін-т обдарован. дитини НАПН України, 2025. – С. 556–563. – Доступно також: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745624/1/до%20елек.бібл..pdf>

З когорти поціновувачів вишиванки як ознаки національної приналежності: Іван Стешенко (1873–1918) / Дічек Н. П. // Україно моя вишивана: актуальні проблеми становлення і розвитку особистості в національному та євроінтеграційному вимірах : зб. тез VI Міжнар. наук.-прак. конф. 15 травня 2025 р. м. Київ. – Київ : Пед. думка, 2025. – С. 77–82. – Доступно також: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746205/1/2025_Vyshyvanka_w_-78-83.pdf

Історична пам'ять і політика пам'яті: виміри дискурсу / Дічек Н. П. // Історія та філософія освіти в незалежній Україні: виміри історичної пам'яті (український і зарубіжний дискурси) : зб. матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції, 30 травня 2024 р., м. Київ / Ін-т педагогіки НАПН України ; за наук. ред. Н. П. Дічек. – Київ : Ін-т педагогіки НАПН України, 2024. — С. 30–34. – Доступно також: https://undip.org.ua/wp-content/uploads/2024/07/Tezy_2024.pdf

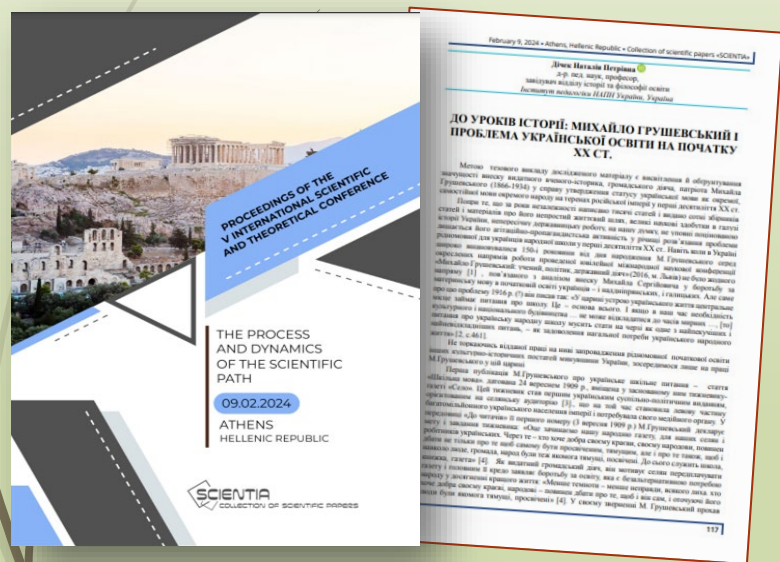

Підходи до біографічних студій в європейській гуманітаристиці: погляд із сьогодення / Н. П. Дічек
// Педагогічна біографіка про національно-патріотичне виховання дітей і молоді: ідеї, концепції, практики : зб. матеріалів IX Всеукр. наук.-практ. конф. з історії освіти з міжнар. участю, 13 трав. 2024 р., м. Київ / НАПН України, Від-ня філософії освіти, заг. та дошк. педагогіки, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [редкол.: Березівська Л. Д. (голова редкол., наук. ред.), Міхно О. П., Антонець Н. Б. – Вінниця : ТВОРИ, 2024. – С. 31–35. – Доступно також: https://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2024/05/IX_Conference_Program_07_05_24.pdf.

Те саме: // YouTube. – Електрон. зображув. дані. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=qbdqQK4aCW4>. – Дата публікації: 29.03.2024. – Дата перегляду: 01.07.2026.

До сучасних роздумів про ідеї Григорія Сковороди: здоровий глузд і моральність / Дічек Наталія Петрівна
 // ΛΟΓΟΣ : Collection of scientific papers with Proceedings of the VI International Scientific and Practical Conference «Theoretical and empirical scientific research: concept and trends», Oxford, February 2, 2024. – Oxford, United Kingdom ; Vinnytsia, Ukraine : P.C. Publishing House & UKRLOGOS Group LLC, 2024. – С. 369–372. – Режим доступу : <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/742927/1/75.pdf>

До уроків історії: Михайло Грушевський і проблема української освіти на початку XX ст. / Дічек Наталія Петрівна
 // The process and dynamics of the scientific path : collection of scientific papers «SCIENTIA» with Proceedings of the V International Scientific and Theoretical Conference, February 9, 2024. – Athens, Hellenic Republic : International Center of Scientific Research, 2024. – С. 117–119. – Режим доступу : <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/742928/1/61-106-PB-118-120.pdf>

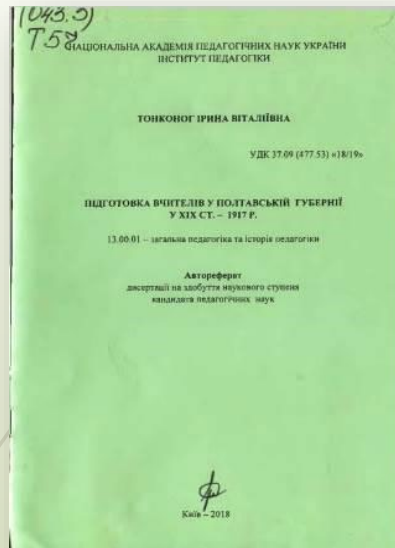
Наукова школа вченої

Результатом керівництва Н. П. Дічек підготовкою фахівців вищої наукової кваліфікації став успішний захист 9 кандидатських дисертацій. Серед них:

Коляденко О. В. Погляди Бориса Грінченка щодо рідномовної (української) школи (остання третина XIX – початок XX століття) : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Коляденко Ольга Володимирівна ; наук. керівник Дічек Наталія Петрівна ; Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка. – Київ, 2021. – 20 с. – Доступно також: <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/35237/1/Коляденко%20О.pdf>

Калініченко Л. М. Формування творчого мислення учнів початкової школи у вітчизняній педагогічній думці (друга половина XX – початок XXI століття) : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Л. М. Калініченко ; наук. керівник Н. П. Дічек ; Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка. – Київ, 2019. – 20 с. – Доступно також: <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/28177>

Тонконог І. В. Підготовка вчителів у Полтавській губернії у XIX ст. – 1917 р. : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Тонконог Ірина Віталіївна ; наук. керівник Н. П. Дічек ; Ін-т педагогіки Нац. акад. пед. наук України. – Київ, 2018. – 21 с.

Черпак Ю. В. Вітчизняний громадсько-педагогічний рух за розвиток фізичного виховання дітей і молоді (остання чверть XIX ст. – 1917 р.) : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Черпак Юрій Васильович ; наук. керівник Н. П. Дічек ; Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка. – Київ, 2018. – 20 с.

Орел О. В. Проблеми шкільної математичної освіти у спадщині І. Ф. Тесленка (1908–1994 рр.) : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Орел Ольга Володимирівна ; наук. керівник Н. П. Дічек ; Ніжин. держ. ун-т ім. Миколи Гоголя. – Ніжин, 2016. – 20 с.

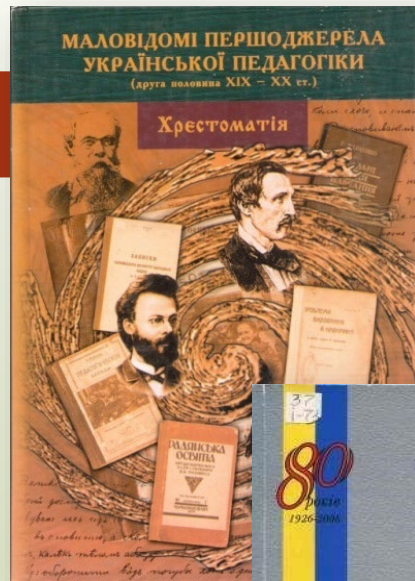
Н. П. Дічек – науковий редактор, упорядник, член редколегій

Бібліографічний показник наукових праць відділу історії та філософії освіти Інституту педагогіки НАПН України (2016–2019) // Інститут педагогіки НАПН України ; за наук. ред. Н. П. Дічек. – Київ ; Біла Церква : Авторитет, 2020. – 74 с. – Доступно також: https://lib.iitta.gov.ua/721600/1/Biblio_web.pdf

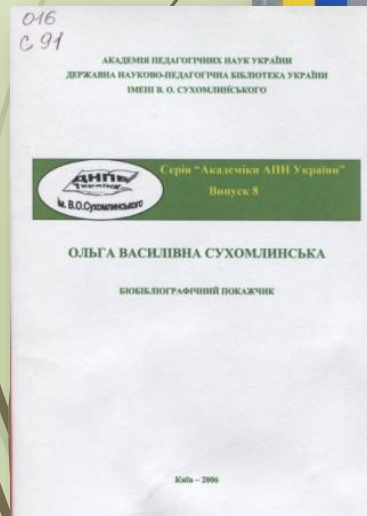
Формування творчого мислення молодших школярів: генеза ідей українських психологів і педагогів : навч. посіб. / Л. М. Калініченко ; наук. ред. Дічек Н. П. – Київ : Ліра-К, 2017. – 95 с. – Доступно також: <https://knushop.com.ua/image/catalog/lira20230617/pdf/12397.pdf?srsItd=AfmBOorFNSKfIFDGAhyXwvNgl3lYdjsAjCmlVQEWrNzrFgOly1sjD-1t>

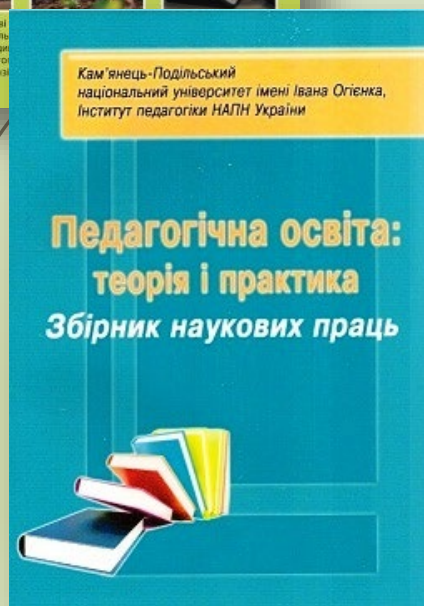
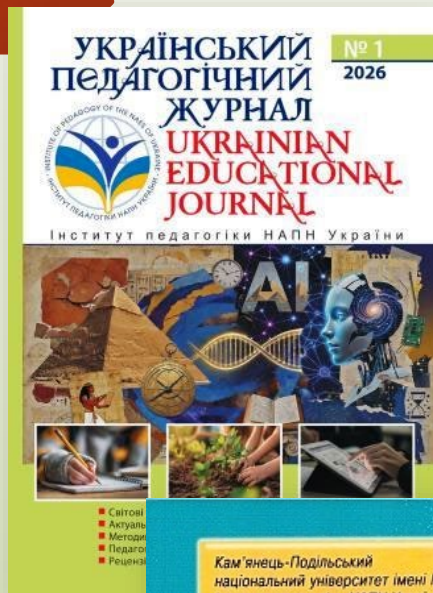
Маловідомі першоджерела української педагогіки (друга половина XIX – XX ст.) : хрестоматія / [упоряд.: Л. Д. Березівська, Н. П. Дічек, Л. В. Пироженко та ін. ; наук. ред. О. В. Сухомлинська. – Київ : Наук. світ, 2003. – 418 с.

Інститут педагогіки, 80 / АПН України, Ін-т педагогіки АПН України ; [редкол. Ярмаченко М. Д., Бібік Н. М., ... Дічек Н. П. та ін. ; голов. ред. В. М. Мадзігон]. – Київ : Пед. думка, 2006. – 458 с.

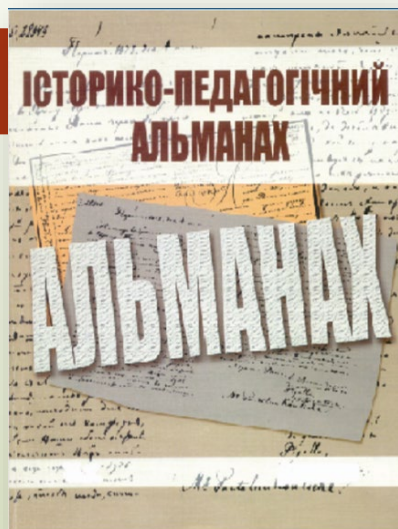

Ольга Василівна Сухомлинська : біобібліогр. покажч. / [упоряд.: Л. М. Заліток, Г. М. Семендяєва, Н. П. Дічек ; наук. ред. Рогова П. І.] ; НАПН України, Держ. наук.-пед. б-ка України імені В. О. Сухомлинського. – Київ : [б. в.], 2006. – 68 с.

Український педагогічний журнал = UKRAINIAN EDUCATIONAL JOURNAL : наук. журн. / голов. ред.: Топузов О. М. ; наук. рада: Кремень В. Г., Гуржій А. М., ... Дічек Н. П. ; Ін-т педагогіки НАПН України. – Київ : Ін-т педагогіки НАПН України. – Виходить 4 рази на рік – Ред. з 2014. – Режим доступу: <https://uej.undip.org.ua/index.php/journal/about/editorialTeam>

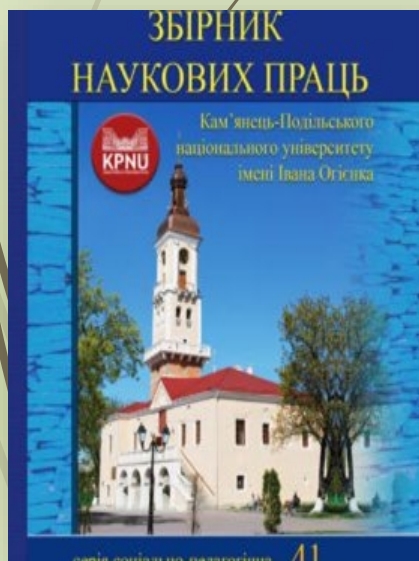
Педагогічна освіта: теорія і практика : зб. наук. пр. = Pedagogical Education : Theory and Practice Issue / Кам'янець-Поділ. нац. ун-т імені Івана Огієнка, Ін-т педагогіки НАПН України ; [міжнар. редкол.: О. М. Топузов, Л. Д. Березівська, ... Н. П. Дічек та ін.]. – Кам'янець-Подільський : [Зволейко Д. Г.]. – 2 випуски на рік. – Ред. 2010–2019. – Режим доступу: <https://pedosv.kpnu.edu.ua/index>

Історико-педагогічний альманах / Ін-т педагогіки НАПН України, Уман. держ. пед. ун-т імені Павла Тичини, Всеукр. асоц. істориків педагогіки ; [голов. ред.: Сухомлинська О. В. ; редкол.: Коляда Н. М., Березівська Л. Д., ... Дічек Н. П. та ін.]. – Умань : [Візаві], 2005–2020. – Виходить двічі на рік. – Ред. 2015–2020. – Режим доступу: <http://ipa.udpu.edu.ua/issue/archive>

Проблеми сучасного підручника : зб. наук. пр. / Ін-т педагогіки Нац. акад. пед. наук України ; редкол.: В. М. Мадзігон (голов. ред.), Н. М. Бібік ... Н. П. Дічек [та ін.]. – Київ : Пед. думка, 2002– . – Ред. 2006–2019. – Режим доступу: <https://ipvid.org.ua/index.php/psp/issue/view/22>

Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського державного університету. Серія соціально-педагогічна. Вип. 5. Т. 2 / Кам'янець-Поділ. держ. ун-т ; [редкол.: Березівська Л. Д., Гаврилов О. В., ... Дічек Н. П. та ін.]. – Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2007. – 343 с.

Фотогалерея

Всеукраїнська науково-практична конференція «Діяльність Інституту педагогіки НАПН України у підготовці науково-педагогічних кадрів для освіти України: творення історичної пам'яті (1991-2026)», 15 травня 2026 р.

У номінації «Краща монографія» 2025 дипломом I ступеня відзначено монографію «Філософсько-педагогічна думка України: аспекти ретроаналізу націєтворення», 5 березня 2026 р.

Відділ історії та філософії освіти Інституту педагогіки НАПН України

Всеукраїнський науково-практичний семінар «Григорій Сковорода – роздуми про особистість», 16 вересня 2022 р.

Адреса:

вул. Берлінського М., 9
Київ, 04060
Україна

<https://dnpb.gov.ua/ua/>

E-mail:

dnpb.naes@gmail.com (для офіційних звернень)

dovidka_dnpb@i.ua (для довідок)

fond.dnpb@ukr.net (послуги для віддаленого користувача)

Виставку підготувала Мелешенко Л. М. – головний бібліотекар відділу зберігання фонду, обслуговування користувачів і соціокультурної діяльності;
відповідальна Бондарчук О. Б. – завідувач відділу.

Використано матеріали з фонду ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського та інтернет-ресурси (дата звернення 21.07.2026)